

STAN RZECZY

CALL FOR PAPERS

STAN WYJĄTKOWY. LEKCJE Z PANDEMII COVID-19

Numer tematyczny czasopisma „Stan Rzeczy” pod redakcją dr. Jakuba Motrenki (Wydział Socjologii UW), dr. Franciszka Rakowskiego (Interdyscyplinarne Centrum Modelowania Matematycznego i Komputerowego UW) oraz dr. Pawła Puczkarskiego (MPLS Enterprise and Innovation Fellow, Department of Chemistry, Oxford University)

Termin składania abstraktów: 10lipca2024 r.

Historycznie wielkie epidemie były faktami totalnymi, wprowadzającymi wstrząsy we wszystkich podsystemach społecznych. W trakcie pandemii COVID-19 pierwszy raz mieliśmy jednak do czynienia z wydarzeniem tej skali w społeczeństwie nowoczesnym o bezprecedensowej złożoności funkcjonalnej. Politycy i eksperci zarządzający kryzysem zdrowotnym spowodowanym przez nieznaną wcześniej wariant wirusa SARS-CoV-2 początkowo upatrywali końca pandemii albo w osiągnięciu naturalnej odporności stadnej, albo we wprowadzeniu skutecznej szczepionki przeciw patogenowi lub niezawodnych sposobów leczenia choroby. W celu zapewnienia opieki nad lawinowo przyrastającymi chorymi rozwijano infrastrukturę szpitalną, kupowano środki ochrony osobistej, rozbudowywano możliwości testowania na obecność wirusa, zdobywano *know-how* dostępnych terapii itd. Aby zminimalizować liczbę ofiar wirusa, w pierwszej fazie kryzysu dostępne były przede wszystkim rozwiązania znane od zarania dziejów, tj. izolowanie chorych i utrzymywanie fizycznego dystansu w celu zapobieżenia dalszym zakażeniom. Kontrolowanie rozwoju zjawiska biologicznego miało dalekie konsekwencje w wielu obszarach życia społecznego.

Powszechna polityka lockdownów powodowała piętrowe, globalne perturbacje. Do świadomości decydentów i opinii publicznej szybko dotarło, że pandemia nie jest tylko wąskim problemem medycznym i logistycznym – kolosalnym wyzwaniem ze względu na braki wiedzy, procedur, środków materialnych i osobowych, trudnym do zarządzania, lecz o jasnych granicach – ale potwornym problemem społecznym; mega-kryzysem mającym swój aspekt ogólnozdrowotny (w tym dotyczący zdrowia psychicznego), ekonomiczny, prawny, społeczny itd.

Skuteczna polityka covidowa wymagała mobilizacji olbrzymich środków, m.in. kognitywnych, materialnych, organizacyjnych, symbolicznych, emocjonalnych i komunikacyjnych. Dynamiczny rozwój *data science* w ostatnich latach dawał nowe narzędzia do radzenia sobie ze starym problemem. Społeczeństwa przez kilkanaście miesięcy funkcjonowały w reżimie stanu wyjątkowego. Obywatele godzili się na istotne ograniczenia swoich wolności pod wpływem strachu czy środków policyjnych, ale także wobec powszechnego przekonania, że prowadzona polityka oparta jest na rekomendacjach ekspertów. We współczesnych społeczeństwach wiedzy polityka wymaga nie tylko legalnego umocowania, ale także naukowego uzasadnienia. Pomimo naturalnej niepewności wpisanej w stosowane modele epidemiczne, chwiejności prognoz gospodarczych, wieloznaczności prawnych interpretacji, eksperymentalnych sposobów wprowadzania nowych technologii i terapii, licznych scenariuszy kolektywnych zachowań wobec wprowadzanych restrykcji czy nowych sposobów komunikacji ze społeczeństwem przez kilkanaście miesięcy głos ekspertów był decydujący. W sytuacji gdy każde działanie lub jego brak powodowały daleko idące konsekwencje, rosła odpowiedzialność rządzących, a zarządzanie wymagało testowania nieznanych wcześniej rozwiązań, adaptowania się do wciąż nowych okoliczności oraz ciągłego opracowywania i syntetyzowania dostępnej wiedzy.

W tym numerze „Stanu Rzeczy” chcemy przedstawić lekcje z zakresu zarządzania stanem wyjątkowym, jakie powinniśmy wyciągnąć z pandemii COVID-19. Mając w pamięci powiedzenie unieśmiertelnione przez Winstona Churchilla: “The War Office is always preparing to fight the last war”, nie proponujemy planowania tego, czego zaplanować się nie da. Jesteśmy jednak przekonani, że zgromadzona wiedza pozwoli zwiększyć naszą gotowość i odporność na poważne kryzysy w przyszłości, nie tylko te zdrowotne.

Zapraszamy autorów do refleksji nad przygotowaniem do kryzysów na podstawie doświadczeń z pandemii. Oczekujemy artykułów naukowych zakończonych konkluzjami praktycznymi, dostępnymi dla badaczy z różnych dyscyplin, ekspertów i decydentów, a nie tylko dla wysokospecjalistycznej publiczności. Prosimy o refleksję ogólną, nie szczegółowe rozwiązania.

Proponujemy następujące obszary tematyczne, pozostając otwarci także na inne zagadnienia:

- lekcje dla uczonych: tworzenie złożonych modeli epidemicznych, tworzenie ogólnego obrazu pandemii na podstawie wiedzy różnych profesji medycznych i specjalności;
- lekcje dla lekarzy: rachunek korzyści i strat przy opiece przeciążającej istniejący system zdrowotny, terapie w sytuacji medycyny stanu wyjątkowego;

- lekcje dla kierowników organizacji: konstruowanie i prowadzenie ciał doradczych, reguły zarządzania kryzysowego, wzory przywództwa *in extremis*;
- lekcje dla przywódców społecznych: utrzymanie wysokiego poziomu mobilizacji społecznej, zarządzanie napięciami w kontekście polaryzacji politycznej, kontrola masowych emocji i zachowań społecznych, realizacja dóbr społecznych w dobie odosobnienia;
- lekcje dla specjalistów ds. komunikacji: dywersyfikacja kanałów komunikacji i formy komunikatów do różnych publiczności, komunikacja wobec koronasceptyków i antyszczepionkowców, strach, wiedza, zawstydzanie – strategie przekonywania nieprzekonanych;
- lekcje dla twórców infrastruktury: tworzenie sieci laboratoriów, szpitali tymczasowych i jednoimiennych, utrzymanie łańcuchów dostaw;
- lekcje dla biotechnologów: szybkie ścieżki innowacji biotechnologicznych, sposoby skutecznego zarządzania procesem innowacyjnym;
- lekcje dla prawników: stan zagrożenia epidemicznego a stan wyjątkowy, kwarantanna i szczepienia obowiązkowe jako ograniczenie wolności osobistych.

/// Do **10 lipca 2024 r.** czekamy na zgłoszenia zawierające tytuł, abstrakt o długości nieprzekraczającej 500 słów, imię i nazwisko autora, afiliację instytucjonalną oraz adres mailowy, które prosimy przesyłać na adres: redakcja@stanrzeczy.edu.pl

/// Do 20 lipca 2024 r. redakcja prześle autorom informację o akceptacji lub odrzuceniu abstraktu.

/// Do **20 września 2024 r.** gromadzimy artykuły o objętości nieprzekraczającej 1,5 arkusza (60 tys. znaków), zredagowane zgodnie z [wymogami technicznymi](#) czasopisma.

/// W II połowie września 2024 r. redakcja planuje seminarium autorów, które będzie szansą na przedyskutowanie przygotowanych artykułów w gronie autorów i redaktorów przed przesłaniem ich do recenzentów. Do połowy października będziemy czekali na ostateczne wersje tekstów.

/// Ukazanie się numeru planowane jest w marcu 2025 r.

Redaktorami numeru są dr Jakub Motrenko (jakub.motrenko@stanrzeczy.edu.pl), dr Franciszek Rakowski oraz dr Paweł Puczkarski.

Język zgłoszeń: angielski